

DUURZAAMHEIDSBELEID

Consumenten-veiligheid

asn impact investors

Inhoud

1 Achtergrond van het beleid 3

2 Visie & risico's 4
2.1 Consumentenveiligheid in het algemeen 4
2.2 Farmaceutische industrie 4
2.3 Alcoholhoudende dranken 5
2.4 Tabak 5
2.5 Cannabis 6
2.5.1 Cannabis voor recreatief gebruik 6
2.5.2 Cannabis voor medicinaal gebruik 6
2.6 Gokspelen 7
2.7 Genetische modificatie 7
2.8 Suiker, vetten en zout 8
2.8.1 Suiker 8
2.8.2 Verzadigde vetten, transvetten en partieel gehydrogeneerde oliën 9
2.8.3 Zout 10
2.9 Kunstmatige intelligentie 10

3 Duurzame selectiecriteria 11
3.1 Consumentenveiligheid in het algemeen 11
3.2 Farmaceutische bedrijven 11
3.3 Kunstmatige intelligentie 12
3.4 Uit te sluiten en te mijden activiteiten 12
3.4.1 Alcoholhoudende dranken 12
3.4.2 Tabak 12
3.4.3 Cannabis 13
3.4.4 Gokspelen 13
3.4.5 Genetische modificatie 13
3.4.6 Suiker, vetten en zout 14

ASN IMPACT INVESTORS

ASN Impact Investors is erop gericht dat de beleggingen in de ASN beleggingsfondsen passen in of bijdragen aan een wereld waar mensen veilig en gezond kunnen leven met oog voor de natuur. Nu en in de toekomst. Daartoe toetsen, selecteren en monitoren wij alle bedrijven, projecten en landen op basis van strikte duurzaamheidscriteria op het gebied van klimaat, biodiversiteit, mensenrechten, goed bestuur en dierenwelzijn, gericht op het verlagen van negatieve impact en het verhogen van positieve impact. Daarnaast zetten wij actief aandeelhouderschap in om die wereld sneller dichterbij te brengen. Meer informatie

Versie: 3.0
Datum vaststelling: 31-10-2024

1 Achtergrond van het beleid

Voor ons duurzaamheidsbeleid hebben we drie pijlers gedefinieerd: klimaat, biodiversiteit en mensenrechten. Samen bestrijken deze pijlers bijna alle onderwerpen die van belang zijn bij alles wat wij doen. Onder meer bij de selectie van onze financieringen en investeringen:

- Klimaat: hoe dragen onze financieringen en investeringen bij aan bescherming van het klimaat?
- Biodiversiteit: hoe gaan we via onze financieringen en investeringen om met milieu en natuur?
- Mensenrechten: hoe gaan we via onze financieringen en investeringen om met mensen?

Voor belangrijke thema's hebben wij aparte beleidsstukken. Dit beleidsstuk behandelt ons beleid op het gebied van consumentenveiligheid. We vinden het belangrijk dat bedrijven zich inzetten voor algemene consumentenveiligheid. Ook hebben we beleid over specifieke producten en diensten waarvan wij denken dat ze een verhoogd risico hebben op het gebied van consumentenveiligheid. Wij verwachten van bedrijven dat zij extra maatregelen treffen om die veiligheid te waarborgen. Het gaat ook om producten en diensten waarvan wij vinden dat bedrijven ze niet op de markt zouden moeten brengen vanwege hun hoge gezondheids- en/of verslavingsrisico's.

We hebben dan ook beleid op gebied van alcoholische dranken, tabak, cannabis, genetisch gemodificeerde organismen (GMO), gokken, suiker, vetten en zout en kunstmatige intelligentie. In dat beleid staat hoe wij verwachten dat bedrijven die deze producten bijvoorbeeld produceren of gebruiken in hun productieprocessen, omgaan met de veiligheid van de producten en hun consumenten. Het is van groot belang dat bedrijven hier op een verantwoorde manier mee omgaan en voldoende beleid hebben om de relevante risico's op te vangen.

De criteria waaraan deze bedrijven moeten voldoen, lees je in dit beleidsstuk. Met dit beleid en de bijbehorende criteria dragen wij bij aan Sustainable Development Goal (SDG) 3: goede gezondheid en welzijn. Deze SDG omvat onder meer de preventie van drugsgebruik en het schadelijke gebruik van alcohol, en versterking van de implementatie van de kaderovereenkomst van de Wereldgezondheidsorganisatie over tabakscontrole. *"Door voorwaarden te stellen aan bedrijven die deze producten produceren of gebruiken in hun productieprocessen, dragen wij bij aan deze SDG."*

2 Visie & risico's

Wij vinden het belangrijk dat consumenten producten veilig kunnen gebruiken of consumeren. De producent is er verantwoordelijk voor dat er veilige producten op de markt worden gebracht. Het is belangrijk dat de producent transparant is en eerlijke informatie over zijn producten verstrekt. Hierdoor kan de consument een weloverwogen beslissing nemen, gebaseerd op voldoende informatie. Het blijft de eigen verantwoordelijkheid van de consument om de producten of middelen op een veilige manier te gebruiken.

Wij verwachten op de eerste plaats dat producenten beleid hebben dat erop is gericht veilige producten te produceren. Bepaalde producten zijn volgens ons inherent onveilig. Daarom investeren wij niet in bedrijven die deze producten produceren of gebruiken in hun productieprocessen. Het is belangrijk te weten waar de grens op dit gebied wordt getrokken. Maar deze grens is nooit absoluut. Wij willen bepalen of onze grens wordt overschreden als een bepaald product zéér schadelijk is of veel mensen raakt. Tabak is een voorbeeld van zo'n product: het is bekend dat het schadelijk is voor mensen en het wordt door veel mensen genuttigd. Wij hebben daarom besloten niet in dit product te investeren, want de negatieve gevolgen wegen te zwaar. Hiermee is de grens nog niet scherp genoeg getrokken. Er zijn bijvoorbeeld bedrijven die geen tabak produceren maar wel distribueren, zoals retailers. Daarom kijken wij per bedrijf op welke manier het is betrokken bij dit product. Dit geldt ook voor de andere producten waar we met ons beleid op ingaan, zoals alcoholische dranken en cannabis.

Op de tweede plaats vinden wij het ook belangrijk dat producenten de geestelijke en sociale gezondheid van consumenten waarborgen. Bij sommige producten speelt de geestelijke en sociale gezondheid een grote rol, bijvoorbeeld bij gokken. Het spelen van *short-odds*kansspelen, met veel winst- en verliesmomenten in een kort tijdsbestek, kan leiden tot verslaving. Dat kan gevolgen hebben voor de geestelijke en sociale gezondheid van gokverslaafden, zoals grote (geld)schulden, depressies en angststoornissen. Daarom beleggen wij niet in producenten van short-oddskansspelen of in bedrijven die belang hebben in dit soort gokspelen.

2.1 CONSUMENTENVEILIGHEID IN HET ALGEMEEN

Bedrijven dragen verantwoordelijkheid tegenover de eindgebruikers van hun producten en diensten: consumenten of klanten. Dit betreft vooral de veiligheid en gezondheid van consumenten. Ook voorlichting over de producten en verantwoord gebruik daarvan vallen hieronder. Dat geldt zeker als producten schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid, zoals alcoholische dranken en medicijnen. Bedrijven moeten deze voorlichting afstemmen op de specifieke doelgroep van hun producten, bijvoorbeeld ouderen of kinderen. Ook verantwoorde marketing- en reclamecampagnes kunnen hieronder vallen[1] [2].

Onder het thema consumentenveiligheid vallen vooral activiteiten als de productie en verkoop van consumentengoederen. Dit concentreert zich voornamelijk in de sectoren van voedingsproducten, elektronica, medicijnen, cosmetica en schoonmaakmiddelen. Daarnaast kunnen commerciële partijen kunstmatige intelligentie inzetten om het gedrag van consumenten te sturen. Het is van belang dat de bedrijven in deze sectoren voldoende rekening houden met het belang van veilige producten en dat zij hun verantwoordelijkheid als producent dragen.

2.2 FARMACEUTISCHE INDUSTRIE

Medicijnen zijn onmisbaar voor de gezondheid en het welzijn van mensen en daarmee essentieel voor een verantwoorde gezondheidzorg. We beleggen daarom in de farmaceutische bedrijven die deze medicijnen ontwikkelen, maken en verkopen. Helaas gaat er veel mis in de farmaceutische sector. Veel farmaceutische bedrijven hebben beleid om consumenten te beschermen, maar het schort vaak aan de uitvoering van dit

1 De EU stelt hierover duidelijke regels voor veel producten. In Nederland houden de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (http://www.vwa.nl/) en de Nederlandse Reclame Code Commissie (http://www.reclamecode.nl/) hierop toezicht.
2 Wij onderschrijven de volgende standaarden op het gebied van consumentenbescherming: WHO International Code of Marketing of Breast-milk Substitutes en aanvullende resoluties.

beleid. Ze bewaken bijvoorbeeld onvoldoende de kwaliteit en veiligheid van medicijnen en de manier waarop ze op de markt worden gebracht. Dat alles heeft nadelige gevolgen voor consumenten. Wij willen dat farmaceutische bedrijven meer handelen naar hun eigen procedures die toezien op de uitvoering van hun beleid in de praktijk. Ook verwachten wij dat zij meer doen dan enkel voldoen aan wat in de wet staat. Daarmee willen we bereiken dat het gedrag van farmaceutische bedrijven meer in dienst van consumenten komt te staan en dat consumentenbescherming gewaarborgd wordt.

2.3 ALCOHOLHOUDENDE DRANKEN

Het is al lang bekend dat tabak schadelijk is voor de gezondheid. Wetenschappelijk onderzoek heeft in de loop der jaren duidelijk gemaakt dat de effecten van alcoholische dranken even schadelijk zijn. Dit kunnen zowel chronische als acute aandoeningen zijn[3], zoals het syndroom van Korsakov, levercirrose, hart- en vaatziekten en verschillende vormen van kanker (mond, keel, slokdarm, lever, alvleesklier en darm). Onderzoek toont aan dat er geen gezonde consumptie van alcohol bestaat: ook een geringe inname van alcohol is schadelijk voor de gezondheid.[4] Vooral bij kinderen en jongvolwassenen is er een reële kans op gezondheidsschade. In 2019 was in de leeftijdsgroep van 20 tot en met 39 jaar 13% van de sterfgevallen aan alcohol gerelateerd.[5] De verslavende werking die alcohol kan hebben, vergroot de gezondheidsrisico's. Wereldwijd sterven er jaarlijks 2,6 miljoen (2019) mensen door alcoholgebruik.[6]

Naast schadelijke gezondheidseffecten kan overmatig alcoholmisbruik grote gevolgen hebben voor de maatschappij. Alcohol brengt bijvoorbeeld de veiligheid in gevaar, doordat het gebruik ervan kan leiden tot agressie, seksueel wangedrag en verkeersongevallen.

2.4 TABAK

De schadelijke effecten van tabaksproducten op de volksgezondheid staan al lange tijd vast. De maatschappelijke acceptatie van roken en de gevolgen daarvan voor de volksgezondheid nemen steeds verder af. Dit blijkt uit steeds verdergaande maatregelen om roken te ontmoedigen. Zo heeft de overheid rookruimtes in publieke gebouwen verboden[7]. Het is inmiddels ook verboden om tabak en e-sigaretten te verkopen in supermarkten en alle horeca-inrichtingen in Nederland[8]. Daarnaast heeft de overheid de tabakssector verplicht afschrikwekkende foto's te plaatsen op de verpakking van rookwaren. Ook heeft ze smaakstoffen in tabaksproducten verboden[9]. De afnemende acceptatie blijkt verder uit de voortdurende stroom van rechtszaken tegen de tabakssector.[10] [11]

De markt voor elektronische sigaretten (*vapes*) heeft zich de laatste jaren ontwikkeld. Producenten van elektronische sigaretten zetten deze in de markt als een gezond alternatief voor het roken van tabaksproducten. Recent onderzoek heeft uitgewezen dat ook elektronische sigaretten kankerverwekkend zijn en andere gezondheidsklachten kunnen veroorzaken.[12] [13] Ook is het nog onduidelijk welke schadelijke effecten e-sigaretten op de lange termijn hebben.[14] Mensen die vapen lopen het risico op EVALI (*E-cigarette or vaping use-associated lung injury*). Deze nieuwe longziekte wordt veroorzaakt door het (herhaaldelijk) roken van elektronische sigaretten. Deze ziekte kan uiteindelijk resulteren in serieuze longschade. Daarnaast zijn elektronische sigaretten minstens zo verslavend als 'normale' sigaretten vanwege de toegevoegde nicotine.[15]

3 https://www.volksgezondheidenzorg.info/onderwerp/alcoholgebruik/cijfers-context/gevolgen#node-alcoholgebruik-en-chronische-ziekten
4 https://www.volkskrant.nl/wetenschap/gezond-drinken-bestaat-toch-niet-ook-dat-ene-glaasje-per-dag-kunt-u-beter-laten-staan~a4592338/
5 http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs349/en/
6 http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs349/en/
7 https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/roken/vraag-en-antwoord/waar-geldt-een-rookverbod#:~:text=Binnen%20mag%20u%20niet%20roken,%2C%20kantoor%2C%20ziekenhuis%20of%20gemeentehuis
8 https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/roken/roken-ontmoedigen
9 https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/roken/roken-ontmoedigen
10 https://www.trouw.nl/binnenland/sjoemelsigaret-voorgelegd-aan-eu-hof-om-eerlijker-meetmethode-af-te-dwingen~be9bebcd/
11 https://www.volkskrant.nl/wetenschap/benedicte-ficq-het-is-geen-ingewikkelde-strafzaak-dat-roken-dodelijk-is-zetten-ze-zelf-op-het-pakje-~b18eae87/
12 https://www.nrc.nl/nieuws/2018/01/29/e-sigaret-veroorzaakt-dna-schade-die-tot-kanker-kan-leiden-a1590197
13 https://www.kwf.nl/nieuws/de-e-sigaret--vapes#:~:text=Op%20dit%20moment%20is%20er,roken%20daarom%20niet%20actief%20aanbevolen
14 https://www.rivm.nl/tabak/producten/wat-is-een-e-sigaret#:~:text=Een%20e%2Dsigaret%20(elektronische%20sigaret,sigaret%2C%20maar%20vaak%20wel%20nicotine
15 https://www.radboudumc.nl/nieuws/2022/vijf-vragen-over-e-sigaretten-vapen-aan-kinderlongarts-peter-merkus

Voor omstanders zijn er ook gezondheidsrisico's, al zijn deze minder groot dan bij tabakssigaretten.[16] De overheid erkent de gezondheidsrisico's en heeft de verkoop van e-sigaretten met (zoete) smaakjes verboden, alleen e-sigaretten met tabakssmaak zijn nog te koop.[17] Om bovenstaande redenen past ook de e-sigaret daarom niet in de duurzame samenleving die wij nastreven.

2.5 CANNABIS

Dit hoofdstuk beschrijft ons duurzaamheidsbeleid voor de productie en de verkoop van cannabisproducten. Wij formuleren duurzaamheidscriteria voor deze activiteiten omdat steeds meer landen medicinaal en/of recreatief gebruik van cannabis legaliseren. Als gevolg daarvan zijn er steeds meer ondernemingen die zich hierop richten. Als we in deze bedrijven zouden investeren, lopen we het risico om te beleggen in cannabis-productie. Dit past niet bij onze missie om te investeren in bedrijven die bijdragen aan een duurzame samenleving.

Het gebruik van cannabis heeft twee kanten. De wetenschap heeft aangetoond dat recreatief gebruik schadelijk voor de gezondheid kan zijn.[18] Bestanddelen van de cannabisplant kunnen echter medicinaal gebruikt worden. In ons beleid maken we daarom onderscheid tussen cannabis voor recreatief en voor medicinaal gebruik.

2.5.1 Cannabis voor recreatief gebruik

Cannabis is een drug waarvan het voornaamste psychoactieve bestanddeel tetrahydrocannabinol (THC) is. Chemische verbindingen waarvan de structuur vergelijkbaar is met THC worden cannabinoïden genoemd; zij hebben een vergelijkbare werking. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) stelt dat cannabis veruit de meest gecultiveerde, verhandelde en misbruikte illegale drug is. Daarnaast gaat het bij de helft van alle wereldwijde inbeslagnames van drugs om cannabis.[19] Cannabis wordt sneller misbruikt dan andere drugs, onder andere vanwege doordat het een relatief goedkope drug is. Op de website van de WHO worden verscheidene negatieve gezondheidseffecten van het gebruik van cannabis beschreven. Zo schaadt het de cognitieve ontwikkeling en het geestelijke en fysieke functioneren. Ook kan het gebruik van cannabis chronische negatieve gevolgen hebben, zoals slechtere cognitieve prestaties en longschade.[20]

2.5.2 Cannabis voor medicinaal gebruik

Cannabinoïden kunnen mogelijk medisch nut hebben. Vooralsnog speelt dit geen rol bij de genezing van ziektes. Het gebruik kan wel de klachten van aandoeningen verminderen, bijvoorbeeld bij vergevorderde ziektes als kanker en aids.[21] Doordat bij medicinale cannabis lage doseringen vaak voldoende zijn, komen bijwerkingen niet zoveel voor.[22] In verschillende landen (VS, Canada, Europese landen) zijn medicijnen met cannabinoïden goedgekeurd voor gebruik.[23] De WHO geeft echter aan dat er verder onderzoek naar gedaan moet worden.[24]

CANNABIDIOL (CBD)

Cannabidiol (CBD) is net als THC een van de bestanddelen van de cannabisplant. CBD is een niet-psychoactieve cannabinoïde. Dit houdt in dat de werking anders is: de gebruiker wordt er niet 'high' van. Een ander belangrijk verschil is dat onderzoek van de WHO aantoont dat het onwaarschijnlijk is dat het gebruik van cannabidiol een afhankelijkheid creëert, zoals het geval is bij andere cannabinoïden. Met andere woorden, CBD is niet verslavend.

16 AF2113-Elektronische-sigaretten-vapes.pdf (trimbos.nl)
17 https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2023/12/20/handhaving-smaakjesverbod-vapes
18 https://www.jellinek.nl/informatie-over-alcohol-drugs/drugs/cannabis-wiet-hasj/risicos/
19 https://www.who.int/substance_abuse/facts/cannabis/en/
20 https://www.who.int/substance_abuse/facts/cannabis/en/
21 https://www.jellinek.nl/vraag-antwoord/wat-is-cannabis/
22 https://www.jellinek.nl/vraag-antwoord/wat-is-het-buro-medicinale-cannabis/
23 https://www.drugabuse.gov/publications/drugfacts/marijuana-medicine
24 https://www.who.int/substance_abuse/facts/cannabis/en/

In internationale wetgeving heeft CBD een andere status dan andere cannabinoïden, zoals THC. Zo valt CBD niet onder verdragen van de VN. De WHO heeft aanbevolen dat CBD niet onder wetgeving komt te vallen.[25] De WHO heeft namelijk onderzoek gedaan naar het therapeutische gebruik en de bijwerkingen van CBD. Volgens een rapport van de WHO uit 2018 kan cannabidiol met name een gunstig effect hebben op epilepsie.[26] Inmiddels is cannabidiol ook in Nederland goedgekeurd als aanvullende behandeling bij twee ernstige vormen van epilepsie.[27]

In Nederland is de commerciële teelt van cannabis nog steeds verboden. Slechts één bedrijf heeft toestemming om cannabis te produceren voor wetenschappelijke en medicinale doeleinden.[28] Internationaal gezien zijn er wel bedrijven die hierin actief zijn omdat steeds meer landen medicinaal en/of recreatief gebruik van cannabis legaliseren. Gezien de gezondheidsrisico's vinden wij dat recreatieve cannabis niet in een duurzame samenleving past. Wel kunnen we investeren in bedrijven die cannabishoudende medicijnen produceren of verkopen, mits zij deze op een veilige, verantwoorde manier produceren en op de markt brengen, zodat consumentenbescherming gegarandeerd wordt.

2.6 GOKSPELEN

Sommige gokspelen zijn sterk verslavend.[29] Wij vinden dat deze gokspelen niet in een duurzame samenleving passen. Het gaat bijvoorbeeld om bedrijven die short-oddskansspelen op de markt brengen of exploiteren, of daar onderdelen voor produceren. Voorbeelden hiervan zijn fruitautomaten, casinospelen, bingo, krasloten en het wedden op paarden.[30] Bij dit soort kansspelen volgen inzet en winst of verlies elkaar snel op. De stimulans om steeds opnieuw iets in te zetten en de gok te wagen is hierdoor groot. De aard van de beloningsstructuur maakt dit soort gokspelen riskant, want de speler wint lange tijd niets, af en toe een klein bedrag en zelden een grote beloning. Deze spanning werkt gokverslaving in de hand.

Bij long-oddskansspelen ligt dit anders. Bij bijvoorbeeld loterijen en prijsvragen zit een langere tijd tussen de inzet en de winst of verlies. Door het gebrek aan spanning worden zulke spelen niet als riskant aangemerkt. Daarom sluiten wij dit soort gokspelen niet uit, maar short-oddskansspelen wel.

Daarnaast kun je ook online gokken. De onlinekansspelmarkt is in 2021 gelegaliseerd.[31] Deze markt is de afgelopen jaren snel gegroeid. Inmiddels lijkt deze groei af te vlakken.[32] Er gaan momenteel stemmen op om strengere regels in te voeren voor het online gokken, zoals een overkoepelende maandelijkse speellimiet die geldt voor alle gokaanbieders in plaats van een speellimiet per gokbedrijf.[33] We blijven de ontwikkelingen hierover volgen.

2.7 GENETISCHE MODIFICATIE

Wij sluiten ondernemingen uit die genetische modificatie op planten en dieren toepassen voor niet-medische doeleinden. Dit doen wij omdat er risico's kleven aan genetische modificatie. Zo is er nog onzekerheid over de nadelige gevolgen van gentechnologie voor mens, biodiversiteit en dierenwelzijn. Voor medische doeleinden kunnen we een uitzondering maken als een medisch probleem op het moment van toetsing uitsluitend opgelost kan worden met genetisch gemodificeerde organismen (ggo's). Een dergelijke toepassing van genetische modificatie mag alleen plaatsvinden onder gesloten omstandigheden, waardoor risico's

25 https://www.westword.com/marijuana/world-health-organization-cbd-shouldnt-be-a-scheduled-substance-9786661
26 https://www.who.int/docs/default-source/controlled-substances/whocbdreportmay2018-2.pdf?sfvrsn=f78db177_2
27 https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/adviezen/2022/07/04/gvs-advies-cannabidiol-epidyolex
28 Er is slechts één bedrijf in Nederland dat legaal cannabis mag verbouwen voor de productie van medicijnen. https://fd.nl/weekend/1295211/canada-s-wietbeleid-is-geen-voorbeeld-maar-schrikbeeld
29 Stichting AGOG, http://www.agog.nl/
30 https://www.agog.nl/gokken-en-gokverslaving/soorten-kansspelen/#:~:text=Riskante%20kansspelen%20zijn%20de%20%E2%80%9Cshort,zichtbaarheid%20van%20winst%20en%20verlies
31 https://kansspelautoriteit.nl/nieuws/2022/maart/online-kansspelmarkt-stand-zaken/
32 https://kansspelautoriteit.nl/nieuws/2024/april/nederlandse-online-kansspelmarkt-groeit/
33 https://nos.nl/artikel/2508025-kamer-wil-nog-strengere-regels-voor-online-goklimiet

voor mens en milieu zoveel mogelijk worden beperkt. We zien dat er positieve kanten aan ggo's kunnen zitten: ze vergroten de beschikbaarheid van voedsel in de wereld en spelen een belangrijke rol bij de productie van medicijnen. Wij blijven ons daarover informeren. Als de informatie onze zorg voldoende wegneemt, kan dat leiden tot aanpassing van ons beleid.

GENETISCHE MODIFICATIE

In DNA liggen erfelijke eigenschappen vast. Genetische modificatie is het overbrengen van een stukje DNA van een organisme naar een ander organisme. Zo worden eigenschappen van het ene individu naar het andere individu overgebracht. Dit kan zelfs tussen organismen van verschillende soorten. Genetische modificatie bij micro-organismen wordt bijvoorbeeld gebruikt om verschillende stoffen te produceren, zoals antibiotica. Ook planten en dieren kunnen genetisch gemodificeerd worden, bijvoorbeeld om wetenschappelijke vragen te beantwoorden, vaccins en geneesmiddelen te ontwikkelen, produceren en controleren, om de schadelijkheid van stoffen te testen en voor onderwijs. Ook het klonen van dieren valt hieronder.

2.8 SUIKER, VETTEN EN ZOUT

Ongezonde eetgewoontes zijn elk jaar verantwoordelijk voor miljoenen sterfgevallen en voor verlies aan jaren van goede gezondheid. De World Health Organization (WHO) vindt dat er dringend actie moet worden ondernomen om de toename van de consumptie van voedsel en dranken die tot ongezonde eetgewoontes leidt, te stoppen. De WHO vindt het vooral zorgwekkend dat er veel natrium, zout, suikers en vetten, met name transvetten, worden gegeten en weinig volle granen, peulvruchten, groenten en fruit.[34] Het is belangrijk dat de toevoeging en de consumptie van suiker, vet en zout daalt. Nu voegen fabrikanten hiervan te veel toe aan hun producten. Wij vinden, net als de WHO, dat het suiker-, vet- en zoutgehalte in producten om gezondheidsredenen gereduceerd moet worden.

2.8.1 Suiker

De WHO adviseert om de inname van vrije suikers[35] te beperken tot minder dan 10% van de totale dagelijkse energie-inname. Om extra gezondheidsvoordelen te behalen, zou dit aandeel idealiter zelfs minder dan 5% van de totale energie-inname moeten zijn. Te veel suikerinname kan zorgen voor overgewicht. Daarmee neemt het risico op diabetes type 2 toe. Daarnaast zorgt suiker ervoor dat je hersenen dopamine afgeven, wat een prettig gevoel geeft. Daardoor krijg je na het eten van suiker nog meer zin in zoetigheid.[36]
Het advies van de WHO is om de consumptie van voedingsmiddelen en dranken met een hoog suikergehalte te beperken.

Regels in Europa en de Verenigde Staten
Voedingsclaims zijn in Europa streng gereglementeerd. Dat geldt ook voor claims over suiker en de criteria waaraan levensmiddelen moeten voldoen om ze te mogen vermelden. Criteria van de claims, zoals 'verlaagd suikergehalte', 'light', 'zero', 'suikerarm', 'zonder toegevoegde suiker' en 'bevat van nature aanwezige suikers', zijn beschreven in dit document van de Europese Unie. De VS heeft deze claims ook vastgelegd in een document.

Wereldwijd hebben 43 landen een suikertaks ingevoerd. Tien daarvan zijn Europese landen: Ierland, België, Estland, Finland, Hongarije, Letland, Portugal, Frankrijk, Noorwegen en het Verenigd Koninkrijk.[37] Ook in Nederland is er een vorm van een suikertaks ingevoerd: de rijksoverheid heeft de belasting op alcoholvrije dranken verhoogd, bijvoorbeeld op frisdranken en alcoholvrij bier. Het maakt daarbij niet uit hoeveel suiker

34 https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/338525/9789240018341-eng.pdf?sequence=7&isAllowed=y
35 Vrije suikers zijn alle suikers die de fabrikant, de kok of de consument aan levensmiddelen of dranken toevoegt, alsmede de suikers die van nature aanwezig zijn in honing, siropen, vruchtensappen en vruchtensapconcentraten (https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/healthy-diet)
36 https://www.diabetesfonds.nl/minder-suiker/veelgestelde-vragen/wat-doet-suiker-met-je-lichaam
37 https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2020-0112.pdf

er in een drank zit.[38] Momenteel overweegt de Tweede Kamer ook een andere vorm van de verbruiksbelasting. Dit gaat om een getrapte verbruiksbelasting die is gebaseerd op de hoeveelheid suiker per drank. In dit voorstel geldt dat hoe hoger de hoeveelheid suiker per drank is, hoe hoger de belasting zal worden. Uit onderzoek van het RIVM blijkt dat invoering van deze getrapte verbruiksbelasting leidt tot een grotere daling van de verkoop van non-alcoholische dranken (met suiker) dan is bereikt met de al ingevoerde verhoging van de verbruiksbelasting.[39] [40]

PLANTAARDIGE MELKALTERNATIEVEN BELAST ALS LIMONADE

De overheid merkt de meeste plantaardige melkalternatieven aan als limonade. Zij worden daarom onder de nieuwe suikertaks zwaarder belast. Dranken zoals kokos-, haver- en amandelmelk zijn duurder geworden, ook als er geen suiker aan is toegevoegd. Dierlijke zuivelproducten zijn daarentegen uitgezonderd van deze taks, ook als er wel suiker aan is toegevoegd, zoals bij chocomelk. Het past niet in onze visie dat plantaardige melkalternatieven zwaarder worden belast dan dierlijke zuivelproducten, want wij verkiezen plantaardige eiwitten boven dierlijke eiwitten.

2.8.2 Verzadigde vetten, transvetten en partieel gehydrogeneerde oliën

De WHO adviseert dat de energie-inname van mensen voor maximaal 1% uit transvetten mag bestaan; de inname van verzadigde vetten mag niet meer zijn dan 10% van de totale energie-inname. Transvetten en verzadigde vetten verhogen de kans op hart- en vaatziekten.[41] Vooral industrieel geproduceerde transvetten (partieel gehydrogeneerde oliën) maken geen deel uit van een gezonde voeding en moeten worden vermeden. Transvetten komen van nature voorin producten van dierlijke oorsprong, vooral in zuivel en vlees. Partieel gehydrogeneerde oliën zijn echter industriële transvetten en geen natuurlijke transvetten.

Het doel van de WHO was dat voeding in 2023 wereldwijd geen industriële transvetten meer zou bevatten. Dit doel is niet gehaald, maar er is wel over de hele wereld goede vooruitgang geboekt.[42] De WHO spoort nu wereldwijd landen aan om tot en met 2025 extra inspanningen te leveren om industriële transvetten uit voedingsmiddelen te halen.[43] In dit kader sluiten wij bedrijven uit die industriële transvetten toevoegen aan hun producten. De grens ligt, net als in de Europese regels, op niet meer dan 2 gram industriële transvetten per 100 gram product. Daarnaast verwachten we dat bedrijven doelstellingen hebben om het gehalte aan (verzadigde) vetten in producten te reduceren.

Regels in de Europese Unie:

- Er is een maximumgrens van 2 gram per 100 gram product voor partieel gehydrogeneerde oliën in levensmiddelen die bestemd zijn voor de eindverbruiker (B2C) en levensmiddelen die bestemd zijn voor de detailhandel.
- Bedrijven die aan bedrijven leveren (B2B) zijn verplicht om informatie te geven over de hoeveelheid transvet in levensmiddelen wanneer die de grens van 2% overschrijdt.[44]
- Claims over vetten en verzadigde vetten, zoals ‘vetarm’, ‘vetvrij’, ‘arm aan verzadigde vetten’ en ‘vrij van verzadigde vetten’ zijn in Europa gereglementeerd in dit document.

Regels in de Verenigde Staten:

- Partieel gehydrogeneerde oliën (PHO’s), ook wel industriële transvetten genoemd, mogen niet worden toegevoegd aan producten. De Food and Drug Administration (FDA) erkent ze niet algemeen als veilig (GRAS, generally recognized as safe).[45]

38 https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/koopkracht/verhoging-belasting-op-frisdrank
39 https://www.rivm.nl/publicaties/impact-van-getrapte-verbruiksbelasting-op-verkoop-van-suiker-via-alcoholvrije-dranken
40 https://nos.nl/artikel/2518270-suikertaks-op-zuivel-frisdrank-en-sapjes-kamer-gaat-kiezen-uit-vijf-opties
41 https://www.hartstichting.nl/gezond-leven/gezond-eten/vetten
42 WHO awards countries for progress in eliminating industrially produced trans fats for first time
43 REPLACE Trans fat-free (who.int)
44 https://ec.europa.eu/food/safety/labelling-and-nutrition/trans-fat-food_en
45 https://www.fda.gov/food/food-additives-petitions/final-determination-regarding-partially-hydrogenated-oils-removing-trans-fat

- Claims over vetten en verzadigde vetten, zoals 'vetarm', 'vetvrij', 'arm aan verzadigde vetten' en 'vrij van verzadigde vetten' zijn in de VS gereglementeerd en staan in dit document.

De WHO houdt toezicht op de vorderingen van landen bij de uitvoering van wetgevende en andere maatregelen om industrieel geproduceerde transvetten te verminderen en te elimineren. De WHO heeft de TFA Country Score Card ontwikkeld om de prestaties van landen voortdurend te volgen.[46]

2.8.3 Zout

De WHO adviseert een inname van minder dan 5 gram zout (ongeveer een theelepel) per dag. Zout moet gejodeerd zijn en moet weinig natrium bevatten. Uit onderzoek blijkt dat we veel gezondheidswinst kunnen behalen door de hoeveelheid zout in onze voeding te verlagen.[47] Vermindering van de zoutinname is een van de meest kosteneffectieve maatregelen die landen kunnen nemen om de volksgezondheid te verbeteren, volgens de WHO.[48] Ongeveer 80% van de zoutinname is afkomstig van zout dat fabrikanten toevoegen aan hun producten[49]. Daarom staan wij achter het idee om zout te verminderen in voedingsproducten. We willen dit stimuleren door bij voorkeur te investeren in bedrijven die bijdragen aan het behalen van de WHO-doelstelling voor zoutreductie. Zout kan echter niet meteen helemaal uit producten verdwijnen omdat het de smaak, houdbaarheid en structuur van een product verbetert.

Wereldwijd

De lidstaten van de WHO zijn overeengekomen om de zoutinname van de wereldbevolking tegen 2025 met 30% te verminderen. De WHO heeft wereldwijde benchmarks vastgesteld voor het zoutgehalte in levensmiddelen in verschillende levensmiddelencategorieën.[50] Hierbij is lastig dat soortgelijke voedingsproducten in verschillende landen vaak verschillende hoeveelheden zout bevatten. We zouden graag willen dat het zoutgehalte in voedselproducten tot een dusdanig niveau wordt gereduceerd dat de maximale inname van 5 gram per dag kan worden gehaald.

2.9 KUNSTMATIGE INTELLIGENTIE

De implementatie van kunstmatige intelligentie (*artificial intelligence* of AI) in de maatschappij is volop in ontwikkeling. Bedrijven in diverse sectoren maken steeds meer gebruik van kunstmatige intelligentie en voor steeds meer verschillende doeleinden. Daardoor nemen de risico's van het gebruik van zulke systemen toe. Zo kunnen commerciële partijen kunstmatige intelligentie inzetten om het gedrag van consumenten te sturen. Kunstmatige intelligentie kan ook sociale impact hebben. De algoritmes die gebruikt worden voor kunstmatige intelligentie kunnen discriminerend werken doordat de data achter de algoritmen vooroordelen kunnen bevatten, al dan niet bewust ingebracht. We verwachten daarom dat bedrijven zorgvuldig met persoonsgegevens omgaan, dat zij kunstmatige-intelligentiesystemen bouwen met respect voor ethische normen en gelijkheid voor iedereen. En dat besluiten met (verstrekkende) gevolgen voor klanten altijd door mensen worden genomen.

46 https://extranet.who.int/nutrition/gina/en/scorecard/TFA
47 https://www.wur.nl/upload_mm/c/c/4/9a69f608-97c4-443b-81da-6ff11d537add_Rapport%20Minder%20zout%20graag!.pdf
48 https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/salt-reduction
49 https://www.voedingscentrum.nl/encyclopedie/zout-en-natrium.aspx
50 https://www.who.int/publications/i/item/9789240025097

3 Duurzame selectiecriteria

Het universum bestaat uit bedrijven die zijn getoetst aan verschillende duurzaamheidscriteria. Voordat een bedrijf voor het universum wordt goedgekeurd, voert het ECD een uitgebreide analyse uit conform de ASP ECD Onderzoekshandleiding. Deze handleiding bevat gedetailleerde criteria voor uitsluitingen, vermijdingen en limieten die de blootstelling aan duurzame risico's vermijden dan wel verminderen. Daaronder zijn ook duurzaamheidscriteria op het gebied van consumentenveiligheid.

Wij vinden het belangrijk dat bedrijven verantwoordelijkheid dragen tegenover de eindgebruikers van hun producten en diensten. Wij vinden het ook belangrijk dat zij aan bepaalde voorwaarden op het gebied van consumentenveiligheid voldoen. Daarom hanteren we criteria die bepalen of een bedrijf voldoende beleid heeft op dit gebied. Deze criteria komen voort uit de hiervoor beschreven visie en worden hierna verder toegelicht.

3.1 CONSUMENTENVEILIGHEID IN HET ALGEMEEN

We verwachten dat bedrijven verantwoordelijkheid nemen tegenover de eindgebruiker van hun producten en diensten (consument of klant). Dit geldt bijvoorbeeld voor de verkoop van consumptiegoederen zoals voeding en elektronica, en zeker ook voor medicijnen.

Wanneer een bedrijf voldoet aan de onderstaande criteria, heeft het voldoende beleid voor dit beleidsonderdeel:

- Er is niet bekend dat de producten van het bedrijf ernstige misstanden hebben veroorzaakt voor de veiligheid of gezondheid van consumenten.
- Het bedrijf geeft eerlijke, duidelijke voorlichting over de producten en eventuele risico's. Er zijn hierover geen ernstige misstanden bekend.
- Als zich een enkel incident voordoet, treft het bedrijf direct adequate maatregelen.

Wanneer een bedrijf voldoet aan de onderstaande criteria, heeft het goed of uitstekend beleid voor dit beleidsonderdeel:

- Het bedrijf gaat een stap verder doordat het bijvoorbeeld een complianceafdeling, klachtenprocedure en/of klantenservice heeft. Het bedrijf werkt bijvoorbeeld volgens de normen van de kwaliteitsstandaard ISO 9001.
- Het bedrijf onderscheidt zich in positieve zin met initiatieven op het gebied van consumentenbescherming, bijvoorbeeld als een bedrijf in levensmiddelen een programma heeft om obesitas tegen te gaan.

3.2 FARMACEUTISCHE BEDRIJVEN

In het geval van farmaceutische bedrijven en andere instellingen op het gebied van farmacie hebben we bij de duurzaamheidsanalyses extra aandacht voor de hoge risico's in deze sector. Op het gebied van consumentenveiligheid zijn dat onder andere het uitvoeren van klinische studies, onderzoek naar verwaarloosde of vergeten tropische ziekten en de ontwikkeling van medicijnen daartegen, en de toegang tot medicijnen. De farmaceutische industrie is belangrijk vanwege haar rol in de toegang tot gezondheid wereldwijd. Wij willen daarom bedrijven stimuleren de toegang tot medicijnen te verbeteren. Hiervoor bestuderen we onder andere de tweejaarlijks gepubliceerde Access to Medicine Index. De Access to Medicine Foundation rapporteert welke acties bedrijven nemen om de toegang tot belangrijke gezondheidsproducten in lage- en middeninkomenslanden uit te breiden en identificeert mogelijkheden voor verbetering.[51] Met behulp van deze gegevens willen we bedrijven stimuleren om de toegang tot medicijnen te verbeteren.

51 https://accesstomedicinefoundation.org/resource/2022-access-to-medicine-index#:~:text=Every%20two%20years%2C%20the%20Index,where%20critical%20action%20is%20required

3.3 KUNSTMATIGE INTELLIGENTIE

Van bedrijven die kunstmatige intelligentie toepassen verwachten we dat ze zorgvuldig omgaan met de risico's die hiermee gepaard gaan. Zo kunnen commerciële partijen kunstmatige intelligentie inzetten om consumenten te sturen op hun gedrag. Daarnaast kan kunstmatige intelligentie sociale impact hebben. De algoritmes die gebruikt worden voor kunstmatige intelligentie kunnen discriminerend werken omdat de data achter de algoritmen (onbewust) vooroordelen kunnen bevatten. We verwachten daarom dat bedrijven de risico's van kunstmatige intelligentie erkennen en processen hebben om hier zorgvuldig mee om te gaan. Zo verwachten we dat zij zorgvuldig met persoonsgegevens omgaan, dat kunstmatige-intelligentiesystemen worden gebouwd met respect voor ethische normen en gelijkheid voor iedereen, en dat besluiten met (verstrekkende) gevolgen voor klanten altijd door mensen worden genomen.

3.4 UIT TE SLUITEN EN TE MIJDEN ACTIVITEITEN

In deze paragraaf behandelen we de activiteiten die we mijden en uitsluiten in relatie tot consumentenveiligheid. Het gaat om activiteiten die (nog) niet bijdragen aan of passen in een duurzame samenleving. Deze activiteiten hebben bovendien risico's voor mens, dier en milieu die wij te groot of onacceptabel vinden. Uitsluiting is van toepassing op activiteiten die onder geen enkele omstandigheid zijn toegestaan[52], ongeacht hoe duurzaam het bedrijf opereert. Mijden is van toepassing op activiteiten waarin we zouden kunnen beleggen mits ze voldoen aan al onze criteria, maar waarin we vanwege de grote duurzaamheidsrisico's in de praktijk vaak niet beleggen.

3.4.1 Alcoholhoudende dranken

Wij mijden investering in de productie en verkoop van alcohol. We investeren niet in bedrijven die alcoholhoudende dranken produceren. Ook beleggen we niet in bedrijven die meer dan 10 procent van hun totale omzet behalen uit de verkoop of distributie van of handel in alcohol. Dit betreft alleen retailbedrijven, niet de horeca.

Waar ligt de grens?

Wel: We kunnen wel beleggen in bedrijven die minder dan tien procent van hun omzet realiseren uit de handel in, of verkoop of distributie van alcoholhoudende dranken.

Niet: We beleggen niet in bedrijven die alcoholhoudende dranken produceren.

3.4.2 Tabak

We investeren niet in bedrijven die tabaksproducten of elektronische rookwaren produceren. De verkoop van tabaksproducten staan we echter toe tot een percentage van 5% van de omzet. De reden hiervoor is niet zo zeer normatief, maar praktisch: veel retailers verkopen tabaksproducten. Het commerciële belang voor retailers is waarschijnlijk een van de redenen waarom zij vooralsnog niet stoppen met de verkoop van tabaksproducten.[53] Daarom sluiten wij de verkoop van tabaksproducten niet geheel uit, maar limiteren het percentage van de omzet tot 5%. Bedrijven mogen ook maximaal 5% van hun omzet realiseren uit de verkoop van diensten en producten aan de tabaksindustrie (bijvoorbeeld filters, materiaal voor sigarettenverpakkingen, sorteermachines).

Waar ligt de grens?

Wel: We kunnen wel investeren in bedrijven die minder dan 5% van hun omzet realiseren uit de handel in of verkoop en distributie van tabaksproducten en/of elektronische rookwaren.

Niet: We mijden bedrijven die als toeleverancier te zeer zijn verweven met de tabaksindustrie en/of meer dan 5% van hun omzet genereren uit deze activiteiten.

52 We streven ernaar dergelijke activiteiten zoveel mogelijk uit te sluiten. Het is echter mogelijk dat de analist na zorgvuldig onderzoek relevante informatie niet boven tafel krijgt. Wij zijn hierbij namelijk afhankelijk van openheid van het bedrijf en publieke bronnen.

53 https://nos.nl/artikel/2210477-tabak-weg-bij-drogisterijen-supermarkten-volgen-nog-niet.html

3.4.3 Cannabis

We investeren niet in ondernemingen die zich richten op de productie van cannabis en/of cannabishoudende producten voor recreatief gebruik. De reden hiervoor is dat dit gebruik gezondheidsrisico's met zich meebrengt. Ook investeren we niet in ondernemingen die actief zijn in de verkoop, handel en/of distributie van cannabis voor recreatief gebruik. Ondernemingen die cannabishoudende medicijnen produceren of verkopen kunnen worden goedgekeurd. Dat doen we alleen als zij deze op een veilige, verantwoorde manier produceren en op de markt brengen, zodat consumentenbescherming gewaarborgd wordt. Net als bij andere medicijnen moet het product goedgekeurd zijn om als medicijn op de markt gebracht te worden. Het is essentieel dat deze bedrijven zich aan de wet houden en niet betrokken zijn bij misstanden.

Waar ligt de grens?

Wel: We kunnen wel beleggen in bedrijven die cannabishoudende medicijnen produceren, verkopen of distribueren, mits zij consumentenbescherming waarborgen.

Niet: We beleggen niet in bedrijven die cannabis of cannabishoudende producten verkopen, distribueren en/of produceren voor recreatief gebruik.

3.4.4 Gokspelen

We beleggen niet in bedrijven die short-oddskansspelen op de markt brengen of exploiteren of daar onderdelen voor produceren. Wij vinden het belangrijk dat een bedrijf aan bepaalde voorwaarden voldoet bij kansspelen.

Waar ligt de grens?

Wel: We kunnen wel beleggen in bedrijven die zich bezighouden met long-oddskansspelen, zoals loterijen en prijsvragen, met een lange tijd tussen inzet en winst of verlies.

Niet:
- We beleggen niet in bedrijven die short-oddskansspelen leveren of exploiteren.
- We beleggen ook niet in bedrijven die onderdelen leveren voor short-oddskansspelen, waardoor ze te zeer verweven zijn met bedrijven die dergelijke spelen leveren of exploiteren, en/of bedrijven die meer dan 5% van hun omzet genereren door het leveren van onderdelen.

3.4.5 Genetische modificatie

Wij sluiten ondernemingen uit die genetische modificatie toepassen op planten en dieren op het gebied van voeding en non-food. Ondernemingen die voor medisch-farmaceutische doelen genetische modificatie toepassen op planten en dieren zijn uitgesloten, tenzij een medisch probleem uitsluitend, op het moment van toetsing, opgelost kan worden door genetisch gemodificeerde planten en/of dieren te gebruiken. Dit mag uitsluitend plaatsvinden onder gesloten omstandigheden, waardoor risico's voor mens en milieu zoveel mogelijk worden beperkt. Dit geldt zowel voor ondernemingen die genetische modificatie toepassen als voor ondernemingen die genetische modificatie uitbesteden aan derden.

Waar ligt de grens?

Wel:
- We kunnen wel beleggen in bedrijven die genetische modificatie voor medische doeleinden toepassen op planten en dieren, als dit de enige oplossing is voor een medisch probleem en als het gebeurt onder gesloten omstandigheden.
- We kunnen wel beleggen in bedrijven die genetische modificatie toepassen op micro-organismen (dit zijn geen planten of dieren) als dit gebeurt onder gesloten omstandigheden.
- We kunnen wel beleggen in bedrijven die genetisch gemodificeerde producten afnemen, mits zij transparant zijn over de wijze waarop ze deze producten gebruiken.

Niet:
- We beleggen niet in bedrijven die genetische modificatie voor voeding en non-foodproducten toepassen op planten en dieren, of hiertoe opdracht geven.

3.4.6 Suiker, vetten en zout

We willen graag de gezondheid van de consument beschermen. In lijn met het advies van de WHO vinden we het daarom belangrijk dat het suiker-, vet- en zoutgehalte in producten wordt verlaagd. We zien graag dat producten uiteindelijk zodanig worden aangepast dat consumenten de maximale inname van suiker, vet en zout niet overschrijden. Om dit te stimuleren hebben wij criteria opgesteld om te bepalen welke bedrijven wij wel en niet kunnen toelaten. Het gaat hier om criteria voor zowel voedselproducenten als retailers die de producten aan de consument verkopen.

Waar ligt de grens?

Wel:
- We kunnen *wel* investeren in bedrijven die beleid of doelstellingen hebben om het suiker-, vet- en zoutgehalte in hun voedingsmiddelenassortiment te reduceren en die zo laten zien dat ze er bewust mee bezig zijn. Belangrijk is dat het bedrijf voor alle drie – suiker, vet en zout – doelstellingen of beleid formuleert. Ook belangrijk is dat het vooral gaat om de producten die het meest bijdragen aan de vermindering van de suiker-, vet- en zoutinname van mensen (zie de volgende tabel). Het reduceren van het suiker-, vet- en zoutgehalte kan op de volgende manieren:
  - **Herformulering van recepten van levensmiddelen om het suiker-, vet- en zoutgehalte te verlagen** in de categorieën levensmiddelen en dranken die het meest bijdragen tot de suiker-, vet- en zoutinname. Dit kan door bepaalde ingrediënten te vervangen door alternatieven of door suiker, vet en zout weg te laten uit het product.
  - **Doelstellingen bepalen voor de reductie van het suiker-, vet- en zoutgehalte** in de categorieën levensmiddelen en dranken die het meest bijdragen aan de suiker-, vet- en zoutinname.

Niet:
- We kunnen niet investeren in voedingsmiddelenproducenten waarvan meer dan de helft van de omzet valt in de categorieën levensmiddelen en dranken die het meest bijdragen aan de suiker-, vet- en zoutinname. Investeren kan wel als zij het suiker-, vet- en/of zoutgehalte zodanig hebben verlaagd dat het niet meer significant bijdraagt aan de suiker-, vet- en zoutinname van mensen.

Categorieën levensmiddelen en dranken die het meest bijdragen aan suiker-, vet- en zoutinname*.

Transvetten en verzadigde vetten[54] [55] [56]	Suiker[57]	Zout[58] **
Koekjes en bladerdeegproducten	Suikerhoudende snacks	Chips, hartige snacks, gezouten noten
Chips	Snoepgoed	Soep
Snoep en chocolade	Frisdranken (ook light versies)	Kant-en-klaarmaaltijden
Pizza's	Vloeibare en poedervormige concentraten	Sauzen, specerijen en kruiderijen
Gebak en cake	Gearomatiseerd water	Ontbijtgranen (krokante muesli en cornflakes)
Vast frituurvet en gefrituurd voedsel gebakken in vast vet	Energie- en sportdranken	Aardappelproducten
Diepvriesproducten als kroketten, kaassoufflés, frikadellen, patat	Gearomatiseerde melkdranken	Vleeswaren (bewerkte stukken vlees die vaak op brood worden gegeten)
Instant mixen en -sauzen	Alle andere dranken die vrije suikers bevatten	
Harde margarine en roomboter		

54 https://www.jasperalblas.nl/de-waarheid-over-transvetten/
55 https://www.hartstichting.nl/gezond-leven/gezond-eten/vetten
56 https://www.voedingscentrum.nl/encyclopedie/vetten.aspx
57 https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/healthy-diet
58 https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/365639/9789289000178-eng.pdf?sequence=1

Kant-en-klaarmaaltijden		
Koffiecreamer		

* De producten in deze tabel komen niet voor in de Schijf van Vijf van het Voedingscentrum en leveren weinig nuttige voedingsstoffen. Hier kun je checken welke producten wel of niet in de Schijf van Vijf staan: Staat dit in de Schijf van Vijf?[59]

** Visproducten, brood en kaas behoren tot de producten die het meest bijdragen aan zoutinname. We hebben deze uit de tabel gelaten omdat ze thuishoren in de Schijf van Vijf en ook nuttige voedingsstoffen leveren.[60]

Relatieve criteria

- Het aanbieden van alternatieven: bedrijven moeten de consument de optie bieden om producten te kiezen die gezonder zijn en waar minder suiker, vet en/of zout in zit.
- Etikettering van het suiker-, vet- en zoutgehalte: bedrijven moeten op hun verpakkingen de voedingsgegevens verstrekken (suiker-, vet- en zoutgehalte), bij voorkeur goed leesbaar op de voorkant van de verpakking.

Voorbeelden

Kesko	Goedgekeurd	Kesko heeft een app ontwikkeld die automatisch voedingsgegevens verstrekt over gekochte producten. Klanten kunnen zichzelf doelen stellen om bijvoorbeeld hun zoutconsumptie te verminderen en deze vergelijken met nationale voedingsaanbevelingen. De app geeft gegevens over hun zoutverbruik en een lijst van producten die ze hebben gekocht en die het meeste zout bevatten.[61]
Premier Foods	Goedgekeurd	Premier Foods produceert alternatieven voor producten die een hoog suiker-, vet- of zoutgehalte hebben. Daarnaast biedt het bedrijf voor veel verkochte bouillon- en jusproducten alternatieve opties die 25% minder zout bevatten.[62]
Cloetta	Afgekeurd	Cloetta verkoopt snoep, chocolade, kauwgom en zoetstoffen. Deze vallen in de categorie van producten die veel vetten en suikers bevatten. Het bedrijft heeft slechts het doel om in 2025 zijn productaanbod te vergroten met gezondere opties zoals producten zonder of met minder suiker.
Coca Cola Hellenic Bottling Company	Afgekeurd	72% van de omzet komt uit de productie van koolzuurhoudende frisdranken (sparkling soft drinks (SSD's)). Hiervan bevat 24% geen of weinig suiker. In totaal komt dus 0.76*0.72*100=55% van de omzet uit de productie van SSD's. Daarnaast maakt het bedrijf ook andere producten met een hoog suikergehalte, zoals sportdrankjes. De omzet van het bedrijf komt dus voor meer dan de helft uit producten met een hoog suikergehalte, wat volgens onze criteria reden is tot afkeuren.

59 https://www.voedingscentrum.nl/nl/gezond-eten-met-de-schijf-van-vijf/wat-staat-er-in-de-vakken-van-de-schijf-van-vijf.aspx
60 https://www.voedingscentrum.nl/nl/gezond-eten-met-de-schijf-van-vijf/wat-staat-er-in-de-vakken-van-de-schijf-van-vijf.aspx
61 https://www.kesko.fi/en/media/news-and-releases/news/2020/k-group-to-introduce-the-first-purchase-data-based-nutritional-calculator-in-the-nordics/
62 https://www.premierfoods.co.uk/sustainability/our-products/?_gl=1*2ryexb*_up*MQ..*_ga*MTUwNzY5MDUxNC4xNzIyMzMwMzUz*_ga_6RBRHP33EG*MTcyMjMzMDM1My4xLjAuMTcyMjMzMDM1OS4wLjAuMA